

ISSN 1331-8500

Ignacijski put

GODINA XVII

BROJ 2 (27)

2001.

Tema broja:
APOSTOLATI

Ignacijev put

INFORMATIVNI LIST

za prijatelje Družbe Isusove

ISSN 1331- 8500

2/2001., broj 27, godina XVII

IZDAVAČ

Provincijalat Hrvatske pokrajine
Družbe Isusove
Palmotičeva 31, HR-10 000 Zagreb
p.p. 669

GLAVNI I ODGOVORNİ

UREDNIK

p. Mate Božinović, SJ

UREDNIČKO VIJEĆE

Tomislav Ćurić
Željko Paša
Vedran Šmitran
Sebastian Šujević
Mikolaj Martinjak
Ladislav Tadić

TEHNIČKI UREDNIK

Darko Perković

LEKTURA

Andja Jakovljević

TISAK

Toma-graf, Zagreb

SLOG

Ibis grafika, d.o.o., Zagreb

ADRESA UREDNIŠTVA

Jordanovac 110
HR-10000 Zagreb
p.p. 169

Svoje dobrovoljne priloge za
Ignacijev put možete slati na račun:
"Provincijalat Družbe Isusove (za IP)"
br. 30102-672-2393

NASLOVNA STRANICA

Nova zgrada Filozofskog fakulteta
Družbe Isusove na Jordanovcu
u Zagrebu

Apostolat
pučkih
misija

Razgovor:
P. Jure
Bosančić, SJ

Druga obljetnica
Internet časopisa
"Duhovno vrelo"

21

BOŽIĆNO RAZMIŠLJANJE Božić 4 **IZ POVIJESTI DRUŽBE** Marijina kongregacija 5 **MISIJE** Apostolat pučkih misija 7 **AKTUALNO** Studentski zbor FFDI-a 10 Skrb za stare i nemoćne u Sarajevu 11 Tečajevi kršćanske meditacije 12 Studentski katolički centar Palma 14 **DUHOVNOST Ignacijeva "molitva kao obično"** 15 **RAZGOVOR** P. Jure Bosančić, SJ o apostolatu braka i obitelji 18 **KRŠĆANSKI INTERNET** Druga obljetnica Internet časopisa "Duhovno vrelo" 21 **NAŠI** Naši novaci 22 **VIJESTI** 24 **NOVE KNJIGE** 25

Poštovani čitatelji Ignacijeva puta!

Opet vam, uz božićne jaslice, stavljamo novi broj našeg časopisa namijenjenog vama, prijateljima Družbe Isusove s nadom da će vam to štivo uljepšati blagdane. U ovom čete broju moći pročitati: najprije prikaz dvoje studenata na našem Filozofskom fakultetu na Jordanovcu u Zagrebu koji vam opisuju svoj život i rad na Fakultetu, svoje uspjehe i radosti. Jedan od naših isusovačkih bogoslova proveo je dvije godine u radu sa žrtvama rata u Sarajevu te vam opisuje svoj rad i svoje doživljaje. P. Slavko Lovrić, kojega ste mnogi imali priliku i osobno upoznati, prikazuje svoja nastojanja oko tečaja kršćanske meditacije i to u naše vrijeme kad postoje različite ponude meditiranja koje katkad ne odgovaraju kršćanskoj molitvi, a p. Luka Rada izvješćuje o studentskom katoličkom centru koji se pomalo oblikuje uz našu Baziliku Srca Isusova u Zagrebu. Naš nedavno zaređeni đakon Željko Paša u svom prilogu želi vas upoznati s načinom molitve i razmatranja kako nas u svojim "Duhovnim vježbama" uči sveti Ignacije Loyolski, naš utemeljitelj. Vjerujem da će mnogi, osobito mlađi čitatelji koji se znaju dobro služiti internetom, a još nisu primijetili da tamo postoji i stranica pod nazivom "Duhovno vrelo", koju uređuje p. Željko Rakošec, i koja donosi mnogo zanimljivih duhovnih poticaja, rado pročitati prikaz Darka Perkovića o toj internetskoj stranici. Jedan od važnih načina isusovačkoga apostolata jesu pučke misije. Naš misionar p. Stjepan Kuzmić upoznaje vas s današnjim vođenjem pučkih misija koji se, ostajući vjeran izvornoj zamisli, sve više prilagođava potrebama ljudi trećega tisućljeća. Pozivam sve mlađice koji možda osjećaju Božji poziv da pročitaju kratke prikaze onih koji su se ove godine tom pozivu odazvali i došli u naš novicijat. Opet se obraćam mlađima koji možda uopće ne znaju što je to Marijina kongregacija. U tom slučaju neka pročitaju nešto iz njihove povijesti. Božićno razmišljanje sigurno će vam pomoći da blagdane što dublje proživite. Konačno, doznat ćete i što se važnijega dogodilo kroz prošlih nekoliko mjeseci u našoj Provinciji te koje bi knjige bilo vrijedno nabaviti.

Opet slavimo Božić - prvi u novom tisućljeću. Nažalost, po svijetu nanovo kriješte eksplozije granata i bombi koje ubijaju život. Jako su se približile betlehem-skoj štalici. No znamo da iz nje zrači novi život u Djetetu koje je Bog s nama. Pa neka doista bude Krist Gospodin sa svojim blagoslovom i mirom u vašim srcima kroz ove blagdane i kroz cijelu novu godinu koja nam dolazi. Stoga, neka vam je sretan Božić i blagoslovljena nova godina 2002.

Uz srdačan pozdrav
p. Ivan Macan, SJ
provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove

Božić

Marinko Miličević, SJ

Pred nama je otajstvo Božića. Blagdan kojim se spominjemo početaka našeg spasenja. Sveti Roman Slatkopojac veli o Božiću ovako: "Djevica danas rada Vječitoga, a zemlja Nedostupnome dariva spilju. Andeli s pastirima slavoslove, a mudraci predvodeni zvijezdom dolaze da mu se poklone. Jer kao nejako dijete radi nas rodi se vječiti Bog!" (Katekizam Katoličke Crkve, br. 525).

Možda nam nijedno otajstvo iz Isusova života nije toliko blisko kao ovo! Lako nam je shvatiti i zašto je to blagdan radosti. U svakoj obitelji, kada se dijete rada, ono samom svojom pojavom donosi radost na ovaj svijet. Vjerničkim očima gledano, sada je radost još veća jer se rada Onaj koji je Život po sebi – Isus, Gospodin. I kao što je u ona vremena Gospodin došao preko ljudi, izvan svih očekivanja, tako se događa i danas. Kao da nije moguće ući u radost i tajnu Božića ako ne gledamo na ljude oko sebe i situaciju u kojoj živimo. To nam najbolje objašnjava situacija Marije i Josipa. U noći rođenja oni doživljavaju odbijanje od ljudi, a to odbijanje nije ništa drugo doli odbijanje Isusa. On se nudi preko čovjeka. Je li danas drugačije? Zato nam može biti razumljivo zašto sveti otac Ivan Pavao II. svake godine u svojim božićnim nagovorima posebno suojeća s patnicima, siromašima i zaboravljenima. Dok je na drugoj strani samo briga i jurnjava oko priprave božićnih jela, dotle se gubi osjećaj za smisao ovoga blagdana koji bi prije svega morao biti u molitvenom bdjenju te u jednostavnosti i skromnosti.

Osnivač Družbe Isusove, sv. Ignacije, kao da je htio utkati u svakoga isusovca stav siromašna čovjeka svjesnoga svoga siromaštava, ali i čovjeka koji se potpuno daje Bogu na raspolaganje ("Duhovne vježbe", br. 114). Takvim stavom možemo o Božiću dočekati Gospodina. To je stav Josipa i Marije: bili su uronjeni u ovaj svijet kao i

mi, a ipak su bdjeli nad onim što se imalo dogoditi. Slika toga bdjenja su pastiri. Dok je svim drugim ljudima ta noć poput drugih, pastirima ona postaje najvažnijom noći u životu. I za nas ona može to postati, jer od te noći Gospodin se ne prestaje raditi u srcima ljudi! I ovaj svijet, koji je danas krhak, baš kao i tijelo Novorođenoga, može naći mir i spas u Njegovoj krhkosti i siromaštvu jer on je Emanuel – "s nama Bog". IP

Marijina kongregacija

Ladislav Tadić, SJ

Među važnim apostolatima Družbe Isusove izdvajamo katoličko laičko udruženje Marijina kongregacija, koje danas djeluje pod imenom Zajednica kršćanskoga života. Ovdje je kratak prikaz njezina nastanka i djelovanja.

Usveopćem sumraku današnjih žalobnih prilika, u neprekinutom krvotoku ratova, nasilja i uopće zla, nad tim ponorima zlosilja i trajnih izvedaba tragičnih dijelova životne drame, svijetle iz prošlosti jasni znakovi uzdanja u Božju milost jednako intenzivno do naših dana. Nositelji takvih primjera bili su duboko uronjeni u primjer Marijina potpuna predanja i zahvalnosti Gospodinu po kojem je to što jest: "...klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju, što pogleda na neznatnost službenice svoje..." S ovakvim je mislima o potpunom i neopozivom predanju Gospodinu s posebnim zagovorom Blažene Djevice Marije isusovac pater Ivan Leunis godine 1563. počeo okupljati odabранe dake viših razreda gimnazije kako bi molitvom i pobožnim štivima iskazali svoje štovanje Majci Božjoj Mariji. Već sljedeće godine stavio je pater Leunis taj pobožni zbor – njih oko sedamdeset – pod Marijinu zaštitu i dao mu pravila. Godina 1564. smatra se godinom osnutka Marijine kongregacije, a službeno je potvrđuje papa Grgur XIII. šesnaest dana nakon smrti patra Leunisa, dana 5. prosinca 1584. Za stariji zbor kongreganista bila su napisana pravila 1574. i svečano ih je potvrdio tadašnji general Družbe Isusove Klaudije Aquaviva, gdje se od članova traže svagdanje molitve, često primanje sakramenata pokore i euharistije, međusobna bratska ljubav i marljivost u učenju i u zajedničkim vježbama Kongregacije. Njezini članovi, sukladno pravilima i očekivanjima, treba da očituju konkretna djela milosrđa: pohađanje zatvorenika, bolesnih, poučavanje neukih kršćanskom nauku...

Postala je tako Marijina kongregacija jednim od duhovnih dijadema Družbe Isusove u službi sveopćega duhovnog napretka, a osobito za suzbijanje krivovjer-

ja. Svjedoči na početku o tome napose djelovanja kongreganista u Njemačkoj, Austriji i Mađarskoj. Međutim, njihove se plodonošne aktivnosti šire poput kvasca sve većim područjem, čijom zahvaćenošću bivaju marijanski nadahnuti gotovo svi zakuci slabosti i ljudske zatvorenosti pred ljetopotom istinskih i vječnih idea. Nastojanja Kongregacije da takvi ideali što vjernije budu provedeni nisu ostala neostvarena: porasla su redovnička i svećenička zvanja i brojem i duhom. Neki od kongreganista postadoše isusovci, kapucini, kartuzijanci... O tome su lijepo svjedočanstvo dali sveti Franjo Sales, sveti Petar Kanizij, sveti Robert Belarmin (sva trojica pribrojeni učiteljima Crkve), sveti Ivan Berchmans, sveti Franjo Regis, sveti Karlo Boromej i mnogi drugi duhovni velikani, a iz našega naroda i iz nedaleke prošlosti blaženi Alojzije Stepinac, Petar Barbarić i Ivan Merz. Spominjući ime Petra Barbarića, potrebno je naglasiti kako nema takve usporedbe koja bi mogla oslikati simbolično duhovni portret njegove gorljivosti prema Mariji. On na svečanoj akademiji u čast Majci Božjoj progovara plameno:

"Na noge, braćo! U borbu, u boj sveti! Proti nama stoje naoružana tri strahovita neprijatelja koje nam valja svakojako satrti, svakako pobijediti... Neuredna pohota, troglava aždaja riga na nas organj putenosti, pohlepe, oholosti... opaki svijet naperio proti nama svoja zavodljiva, grješna, bezbožna načela, sotona paklena, taj stari zavidnik sreće naše,... Zar ćemo mi, djeca Marijina, borioci Marijini, živjeti mlitav i nehajno i oglušiti se pozivu naše kraljice, naše voditeljice? Zar ćemo odista pustiti da nas neprijatelj satire i gazi i nad nama slavlje slavi? O Majko, ne! nipošto ne! Još u nas ima vatre; jošte plamte grudi oduševljenjem za Tebe; još srce čezne za pobje-

IZ POVIJESTI DRUŽBE

dom; jošte držimo do časnih znakova Tvojih; Tvoga barjaka mi ne prodajemo! Prije umrijjeti – nego li ga ostaviti; prije pasti, nego li ga pustiti iz ruke!" (Puntigam – Vanimo, "Petar Barbarić 1874-1897", Glasnik Srca Isusova i Marijina, Zagreb 1936. str. 129.)

Promatraljući ovu povorku duhovnih korifeja, koja se probijala kroz teške i mračne prilike svojih dana, ne može se samo ravnodušno priznati vrijednost njihove žrtve i uzdanja u Božju dobrotu uz zagovor Presvete Djevice, već je potrebno slijediti

trajno tu povorku, pjevajući s njima zajedno:

Ultima in mortis hora
Filium pro nobis ora,
Bonam mortem impetra
Virgo, Mater, Domina!

U prijevodu:

Posljednjem u smrtnom času
Sina svoga za nas moli,
Sretnu smrt nam pripravi
Djevo, Majko, Gospodo! **IP**

Procesija kongreganista na Trgu bana Jelačića tridesetih godina prošlog stoljeća

Apostolat pučkih misija

p. Stjepan Kuzmić, SJ

Pater Stjepan Kuzmić, SJ, već je više godina iznimno zauzet u apostolatu pučkih misija. Pučke misije oblik su osmodnevne duhovne obnove koja se na poziv župnika provodi u životu jedne župe. Ovaj je apostolat oduvijek bio jedan od važnijih pastoralnih apostolata Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Zamolili smo p. Kuzmića da nam prikaže svoj rad.

Pučkim misijama počeo sam se, zajedno s još nekoliko suradnika, baviti 1994. godine. Od 1994. do 1996. održano je 15 misija, no pravi zamah uslijedio je 1997., prve pripravne godine za Veliki jubilej. U tri godine priprave za Jubilej, u godinama posvećenim Trima Božanskim Osobama, održano je 40 misija, veći dio u Hrvatskoj, pokoje od toga i u Bosni i Hercegovini. Jedne misije održane su i u Crnoj Gori, u Starom Baru. U jubilarnoj 2000. godini održano je 18 misija, dok ćemo u ovoj godini, do kraja 2001., održati sveukupno 14 misija. Taj tradicionalni Družbin apostolat doživio je posljednjih godina procvat zahvaljujući najviše bivšem pokrajinskom poglavaru Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, p. Franji Pšeničnjaku, koji je p. Zvonku Vlahu i mene oslobođio drugih dužnosti, e da bi se, uz duhovne vježbe, potpuno mogli posvetiti pučkim misijama. Svećenici mnogih naših župa, iz različitih biskupija, sve više traže isusovce za misije pa je ponekad i nemoguće odgovoriti na sve upite. Ponekad odgodimo misije u nekoj župi do prvoga slobodnog termina, a često tražimo i pomoć kojeg subrata kako bismo mogli održati misije u svim župama gdje nas traže. Tako su već na nekim misijama sudjelovali i patri Josip Sremić, Tonči Trstenjak, Srećko Cetinić, Ante Vukoja, Zvonko Gutal, Marijan Bešlić, Jure Bosančić i Zoran Vujičić. Nerijetko nam se pridruži i mladi svećenik Družbe Presvetoga Srca p. Zvonko Šeremet. Bogu sam zahvalan na milosti što sam nedavno mogao obilježiti stote pučke misije, u Macincu, u Medimurju!

Neću nabrajati župe u kojima su misije održane jer bi popis vjerovatno ispunio cijelu stranicu. Želim ipak istaknuti da smo

najveći broj misija imali u varaždinskoj biskupiji, a zatim dolazi zadarska nadbiskupija. Valja spomenuti da uz osmodnevne misije nerijetko imamo pred veće blagdane trodnevnice ili čak devetnice. Neki župnici nas zamole da godinu-dvije nakon misija održimo trodnevnu duhovnu obnovu kao oživljavanje misijskoga oduševljenja. U nekim župama smo angažirani kao korizmeni propovjednici i isповjednici.

Vjerujem da će čitatelje zanimati sam tijek održavanja pučkih misija. Mnogi, nai-me, smatraju da taj apostolat nije više aktualan, da bi trebalo tražiti nešto suvremenije. Istina, na misije danas ne dolaze mase ljudi kao nekoć. Ali i u redovitom pastoralu u župama vjerski život nije više kao prije. Toga moramo biti svjesni. Iako smo zadržali klasičan oblik pučkih misija, u mnogim smo se stvarima prilagodili današnjim prilikama i u dogovoru sa župnikom prilagođavamo se potrebama pojedinih župa, kako bi Božja riječ bila što djelotvornija. Uz zajednički program namijenjen svim župljanima bez razlike, a to je misa s tematskom propovijedi ujutro i navečer te posebne pobožnosti u neke dane (npr. duhovne vježbe za puk), poseban naglasak stavljamo na staleške pouke, tj. susrete za pojedine staleže, od najmanje djece, preko djece osnovne škole i mlađih, do odraslih (roditelji, odnosno bračni parovi) i starih i bolesnih. Ističemo i važnost osobnih susreta (uz osobnu svetu isповijed imamo često pojedinačne razgovore). Za najmanju djecu (predškolsku, pa i onu još nerodenu, jer pozivamo i majke trudnice) subotom pri kraju misija imamo misu s blagoslovom djece. Djecu osnovne škole okupimo prva tri dana (ponedjeljak, utorak i srijeda) prema školskoj smjeni

(skupine prije podne i skupine poslije podne). U srijedu je organizirana isповијед za djecu. Za mlađe (osmi razred, srednjoškolci, studenti, radnička mladež, nezaposleni mladi) susrete imamo od ponedjeljka do četvrtka svaku večer (četiri susreta). Tako i za roditelje, odnosno bračne parove: nakon večernje mise. Ako je ikako moguće, mladima i bračnim parovima (roditeljima) jednu večer govori liječnik (liječnica) o bračnoj problematiki, napose o odgovornom planiranju obitelji. Uz tu temu pokažemo im i film "Pobačaj – ženina odluka". Među mladima u novije vrijeme sve je prisutnija droga (posebno u južnim krajevima). U takve župe pozovemo bivše mlađe ovisnike iz neke od komuna s. Elvire [lječilišta od ovisnosti uz geslo "Mlitva i rad", nap. ur.], a gdjegod i roditelje koji imaju sina ili kćer u komuni. Oni daju roditeljima i mlađima zaista potresna svjedočanstva o svojim iskustvima pakla

droge te divno svjedočanstvo njihova sadašnjega stanja kad su ponovno otkrili smisao života u molitvi i radu, u potpunoj promjeni života. Oni i ne vole komune zvati terapijskim zajednicama, nego školama života. Za stare, bolesne i nemoćne imamo misu petkom ujutro, nemoćnjima podijelimo i sakrament bolesničkoga pomazanja. Teže bolesnike (nepokretne i jako bolesne) obidemo petkom preko dana noseći im utjehu svetih sakramenata. Završnu misu na kraju misija jedan misionar prikaže za sve pokojne župljane. Tako su misijama zahvaćeni svi staleži: od najmanje djece do starih i bolesnih, a sjetimo se i pokojnika.

Naglašavamo da je prva polovica misijskoga tjedna pokorničkog karaktera. Teme o kojima se govori polako vjernike pripremaju za susret s milosrdnim Ocem u svetoj isповijedi, koja je za župu organizirana u vijek četvrtkom, kada dodu susjedni svećenici i pomognu u isповijedanju.

Slijeva nadesno: p. Zvonimir Vlah, p. Peter Hans Kolvenbach (vrhovni poglavar Družbe Isusove) i p. Stjepan Kuzmić

Drugi dio misijskoga tjedna su slavlja: već u četvrtak slavimo euharistiju i svećenštvo, a ako je moguće, za večernju misu dođu bogoslovi, sjemeništarci ili isusovački novaci, koji prije mise vode klanjanje za duhovna zvanja, za vrijeme mise pjevaju, nakon mise neki progovore malo o svom pozivu, a budu i na susretu s mladima, na kojem bude često vrlo živo: mlađi s velikim zanimanjem prate njihova iskustva i postavljaju mnoga pitanja u vezi s duhovnim zvanjem. O plodovima tih susreta, nažlost, još ne možemo mnogo reći, no zašto da ne rekнемo da je naš bogoslov Mika Martinjak osjetio Božji poziv baš na misiju? A smijemo se nadati da je i u još pokanje srce posijano sjeme duhovnoga zvanja, a na svima nama je da molimo za te mlađe da otkriju Božji poziv ukoliko ga imaju i da se spremno odazovu.

Petkom častimo Presveto Srce Isusovo i Križ Kristov. Nakon mise imamo posvetu Srcu Isusovu i čašćenje Križa. Svima progovorimo o Apostolatu molitve, koji im preporučimo te se ljudi rado uključuju u taj apostolat. Dosad ih je upisano oko šest tisuća. Osim toga, petkom u tri sata poslije podne (trenutak Isusove smrti) zvone zvona župne crkve u kojoj se nalazimo i pozivaju na izmirenje zavadenih župljana. Ističemo važnost međusobnoga pomirenja za dobivanje oproštenja u sakramantu slete ispovijedi u duhu Isusove riječi: "Ako vi ne otpustite jedni drugima njihovih prijestupaka, neće ni Sin Čovječji vama otpustiti vaših prijestupaka." Nakon večernjega programa prikažemo film o muci Isusovoj (Franca Zeffirellija).

Subotom častimo Gospu. Obavimo posvetu Srcu Marijinu, a nakon večernje mise imamo i svečanu procesiju s kipom Fatimske Gospe koji uvijek nosimo na misije. Nakon svega prikažemo film "Fatima – nada svijeta".

Kakav je odziv vjernika? Kako gdje. Ima teških župa, gdje se osim redovitih polaznika crkve jedva tko odazove. Mislim da se i u takvim župama isplati održati misije jer je za njih to veliko ohrabrenje i pomoć da ustraju na Kristovu putu. No,

ima i župa gdje se u misijski program uključi i lijep broj onih koji su zanemarivali vjerski život. Mogu reći da puno ovisi o pripravi u župi, tj. koliko si župnik i njegovi suradnici daju truda te koliko se prije samih misija u župi molilo za njihov uspjeh. Ohrabruje činjenica da gotovo u svim župama broj polaznika iz dana u dan raste – vjernici potiču jedni druge nakon osobnog iskustva. Oni koji se tek pred konac tjedna uključe u tijek misija kasnije žale što nisu u njima sudjelovali od samoga početka. Većina požali što misije ne traju i dulje. Prenda mi ne možemo znati za plodove, uvjereni smo da ih ima, bar kod nekih, jer nerijetko nam kažu, ili kasnije pišu, da su misije promijenile njihov život. Dobro je prisjetiti se odgovora kardinala Kuharića na poteškoću mnogih župnika koji se boje organizirati misije računajući sa slabim odzivom vjernika: ako su misije samo jednom čovjeku pomogle da se približio Kristu, one su se isplatile.

Kako bismo se što bolje pripravili za održavanje pučkih misija u nekoj župi, zamolimo župnika da nam bar mjesec dana prije pošalje odgovor na upitnik o stanju župe. Na vrijeme župnicima dostavimo i pjesmu s notama "Misiya svetih nam dodoše dani" (riječi napisao p. Mijo Škvorc, SJ) pa zborovode već prije misija izvježbaju tu pjesmu s djecom ili sa župnim zborom. Tako je možemo često pjevati tijekom misija.

Na kraju bih zamolio sve naše prijatelje da uz ostale naše vrijedne apostolate svojom molitvom prate i apostolat pučkih misija koje su, po našem dubokom uvjerenju, osobito značajne na početku trećega tisućljeća kršćanstva. IP

Studentski zbor FFDI-a

Marija Škorić i Branimir Majčica

Kao što cijenjeno čitateljstvo "Ignacijska putna" znade, Družba Isusova u Hrvatskoj najviše svojih sna-
ga ulaže u visoko školstvo, a nedavnjim otvorenjem nove zgrade Filozofskoga fakulteta unaprijedila je
ovaj svoj apostolat za stupanj više. Zamolili smo Mariju Škorić, predsjednicu Studentskoga zbora
Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu, za prikaz djelovanja organizacije kojoj predsjeda.

Kako na svim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj, tako i na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove (FFDI) u Zagrebu djeluje Studentski zbor – krovna studentska organizacija čiji se članovi biraju na neposrednim i tajnim izborima sukladno odredbama Zakona o studentskom zboru. Studentski zbor FFDI-a nastoji promicati raznolikost studentskoga života, kvalitetu nastave, socijalni status studenata, organiziranje športskih, zabavnih, znanstvenih, duhovnih i kulturnih programa. Sve aktivnosti organiziraju sami studenti koji na taj način obogaćuju studentski život, a istodobno razvijaju vlastite ljudske i stručne potencijale. Studenti su svjesni da na taj način doprinose ukupnom društvenom boljštu.

U ostvarivanju svojih ciljeva studente višestruko potiče Uprava Fakulteta. Tako je npr. bivši dekan Ivan Koprek Studentskom zboru osigurao uvjete za rad kojima se ni jedan studentski zbor u Hrvatskoj ne može pohvaliti. Nova Uprava na čelu s dekanom Antonom Mišićem i prodekanom Nikolom Stankovićem nastavlja s istim entuzijazmom. Naime, od ove godine studenti su dobili na upravljanje kantinu u zgradici Fakulteta.

U cilju što uspješnijega praćenja i zadovoljavanja studentskih potreba, Studentski je zbor usvojio sljedeći strukturu: odluke donose Skupština, predsjednica i Predsjedništvo, dok se svi programi provode kroz stručna tijela, a to su tajništva i odjeli.

Potpore Uprave Fakulteta i angažiranost studenata putem Studentskoga zbora rezultirala je brojnim događanjima u ovoj godini. Na sveučilišnim natjecanjima nastupile su četiri športske momčadi našega Fakulteta: veslači i veslačice te košarkaši i

nogometari, izašao je drugi broj student-skoga časopisa "Filozofija i religija" (FIR), značajno je poboljšan rad skriptarnice Studentskoga zbora, provedena je anketa kojom su studenti ocjenjivali kvalitetu na-stave, Fakulteta i Studentskoga zbora, održan je znanstveni simpozij "Filozofija Karla R. Poppera", održana je zabava pod maskama, izrađena je Web-stranica, organiziran je izlet na Plitvička jezera pod pokroviteljstvom Studentskoga zbora i Fakulteta, potpomognuta je organizacija duhovnih vježbi za studente, organizirane su filmske projekcije i odlasci na kazališne predstave i koncerte, djelovale su dvije filo-zofske skupine, a organizirana je i nezaobi-lazna bruočišjada.

Studentski zbor planira i u sljedećoj godini provoditi i poboljšati dosadašnje programe. Osim toga, nastojat će se ostvariti tječnja suradnja sa studentskim zborovima Sveučilišta u Zagrebu, kao i sa studentima srodnih visokih učilišta u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Tako je npr. Tajništvo za obrazovanje, nastavu i znanost pri organizaciji sljedećega znanstvenog simpozija "Suvremena filozofija religije" uputilo pozivnice svim filozofskim fakultetima u Hrvatskoj te katoličkim bogoslovnim fakultetima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Budući da su kroz rad studentske skriptarnice i kantine osigurana financijska sredstva, studentska uprava očekuje puno lakšu realizaciju željenih događanja. Ovo-me treba dodati stručnost i motiviranost angažiranih studenata. U studentskoj upravi na dragovoljnoj osnovi radi petnaest studenata, dok u kantini i skriptarnici uz naknadu radi šest studenata. Kriteriji za izbor bili su prvenstveno stručni, no

vodilo se računa i o socijalnom položaju kako bi se i na taj način pomoglo studentima.

U našoj maloj akademskoj zajednici vlada živost kao u malom mravinjaku.

Profesori su dostupni i vole suradivati sa studentima. U Tajništvu su susretljivi, a imamo i svoju knjižnicu. Na raspolaganju nam je suvremena računalna učionica. Sve u svemu, kao što vidite, nije nam loše! **IP**

Skrb za stare i nemoćne u Sarajevu

Stjepan Bešlić, SJ

Bogoslov Stjepan Bešlić proveo je dvije godine u Sarajevu kao upravitelj projekta pomoći starim i nemoćnim osobama. Taj projekt čini dio rada "Isusovačke službe za izbjeglice" (engl. "Jesuit Refugee Service"), prisutne u cijelom svijetu kao odgovor Družbe Isusove na potrebu veće zauzetosti u socijalnom apostolatu Crkve. Evo što nam ima reći o tom svom iskustvu.

Iako je prošlo više od godinu dana od kako sam završio svoj magisterij ("magisterij" jest dvogodišnje razdoblje u izgradnji jednoga isusovačkog kandidata, a sastoji se od pastoralnoga, odgojiteljskog ili socijalnog rada, nap. ur.) i nastavio teologiju u Zagrebu, ipak su sjećanja i uspomene iz toga razdoblja još uvijek jako sveža i živa. Početkom jeseni 1998. godine, nakon završetka filozofskoga studija, započeo sam dvogodišnju praksu ili, kako mi to u Družbi Isusovoj nazivamo, "magisterij", u Sarajevu, na našoj isusovačkoj župi Sv. Ignacija. U sklopu župe djeluje i isusovačka humanitarna organizacija JRS (engleska skraćenica od "Jesuit Refugee Service", "Isusovačka služba za izbjeglice"). Njezin rad obuhvaća mnoge humanitarne projekte među kojima bih spomenuo one najopsežnije: pomoći djeci stradaloj od mina, pučka kuhinja za oko 250 ljudi, obnova kuća i stanova u Sarajevu i u selu Borovica te materijalna pomoći starijima i nemoćnim osobama. Moje glavno zaduženje bio je upravo ovaj posljednji projekt koji će ukratko opisati.

Projekt pomoći starijima i nemoćnim započet je već u prvim danima prisutnosti

JRS-a u Bosni i Hercegovini. Pater Marijan Šef, tadašnji ravnatelj JRS-a u BiH, primijetio je da u mnogim polurazrušenim sarajevskim stanovima žive napušteni starci i starice. U vremenu neposredno nakon rata u Sarajevu su svi trebali pomoći, ali ovi nemoćnici zasigurno najviše, jer kod njih je ugroženo sâmo ljudsko dostojanstvo. Pomoći smo pružali svima, bez obzira na nacionalnu ili vjersku pripadnost: ljudima iz naše župe, ali i izvan njezinih granica. Ona se sastojala od hrane, lijekova, drva za ogrjev pa sve do obnavljanja razrušenih nastambi i raznih popravaka. Posjećivali smo ih, družili se s njima kako bismo ih lišili osjećaja osamljenosti i odbačenosti. Onima na samrti pomagali smo koliko smo mogli; prali smo ih i pomagali im u osobnoj higijeni ne bismo li im posljednje dane učinili lakšima i dostoјnima čovjeka.

Ipak, moje glavno zaduženje bila je koordinacija samoga projekta. Vodio sam brigu o šest naših suradnica od kojih je svaka obilazila deset do dvanaest starijih osoba. One su primale određenu plaću za svoj rad, što je i za njih bila velika pomoći jer su tijekom rata ostale bez posla te bez ikakve

mogućnosti ponovnoga zapošljavanja. Projekt je upošljavao i jednoga liječnika koji bi vršio kućne posjete bolesnih štićenika, pružao im osnovnu zdravstvenu pomoć i propisivao lijekove. Uz njega je bila zaposlena i jedna medicinska sestra koja bi vršila usluge zdravstvene prevencije kao što su mjerjenje tlaka, razine šećera u krvi, davanje injekcija i sl. Dvije spremičice brinule su se ze čistoću životnih prostora onih štićenika koji više nisu sami mogli čistiti svoje stanove, a za obavljanje raznih popravaka i gradnje pro-

jekt bi povremeno uposlio skupinu zidarskih radnika. Projekt, dakle, nije pomagao samo starijim i nemoćnim osobama, već je upošljavanjem određenoga broja radnika pomoći mnogima u poslijeratnom vremenu obilježenom besparicom i nezaposlenošću.

Osjećam da sam puno toga naučio kroz te dvije godine zauzetoga socijalnog rada i dragoo mi je što sam mogao uložiti svoj dio truda u danas tako aktualan i potreban socijalni apostolat. **IP**

Jedna od zaposlenih suradnica projekta u posjetu štićenici

Tečajevi kršćanske meditacije

p. Slavko Lovrić, SJ

Zamolili smo p. Slavku Lovriću, SJ, da nam ukratko opiše svoj duhovnički apostolat: davanje tečajeva iz kršćanske meditacije. Prvi niz trodnevnih tečajeva, održan u svim većim gradovima u Hrvatskoj, pobudio je velik odziv i zanimanje vjernika. Evo što p. Lovrić govori o svom radu.

Jeste li se kad probudili s mišljem: želim učiniti nešto lijepo? Još je zanimljivije kada se ta misao pojavi u posve konkretnom obliku. Jednoga dana, točno se i ne sjećam kojeg, javila se u meni misao o

kršćanskoj meditaciji. Pomislih: ovo bi bilo izvrsno sredstvo da riječ Božja dode do što većeg broja ljudi; meditacija je izvrstan put doživljaja Riječi i njezina utjelovljenja u srcima ljudi. Kreni, rekoh u sebi. I bi tako.

Nisam gubio vrijeme: nakon nekoliko dana uslijedio je prvi tečaj kršćanske meditacije u Osijeku.

Nisam mogao vjerovati svojim očima. Ni drugi koji su se navikli na velik broj ljudi u našoj kapelici. Ovo je bilo posebno. Toliki broj ljudi, puna kapelica, dvorana iza crkve i stepenice na ulazu u kuću. Toliki interes za kršćansku meditaciju ni najveći optimisti nisu mogli predvidjeti. Tako je krenulo.

Pomnom čitatelju samo će ukratko napomenuti zamisao ovoga tečaja. Tečaj traje tri dana, točnije tri večeri. Tema prve večeri: Zašto meditirati? Cilj ove večeri je pobuditi pitanje o potrebi i vrijednosti kršćanske meditacije te o promjenama koje se događaju s čovjekom koji redovito meditira. Prisutnima se otvaraju nepoznati horizonti svijeta kršćanske meditacije. U prvoj večeri sudionici imaju priliku 'kušati' svijet meditacije praktično. Tema druge večeri glasi: Kako meditirati? Kao i u prvoj večeri, sv. Ignacije, kao izvrsni učitelj meditacije, prepoznatljiv je i onda kada se ne spominje njegovo ime. Slijedi pouka o stavovima u meditaciji, o pripravi meditacije, tijeku meditacije, sadržaju te napomena o duhovnoj utjehi i duhovnoj suhoći [pod pojmom "duhovna utjeha", ili samo "utjeha", razumijeva duhovna teologija i Ignacije osobno stanje radosti u čovjeku koje nastaje isključivo djelovanjem Duha Svetoga, dok pod pojmom "duhovna suhoća", ili samo "suhoća", govorimo o stanju koje je suprotno stanju duhovne utjeha, nap. ur]. Izvanski elementi: polutama, zatvorene oči, glazba pokazuju se sudionicima kao izvrsna pomoć pri meditiranju riječi Božje ili nekoga drugog prirodnoga duhovnog sadržaja. I ove večeri zastupljene su praktične meditacije, njih barem dvije do tri. Redovito je to tekst

Evangelja. Treća večer sastoji se od novih poticaja sudionicima da od sada redovito meditiraju. Svi su sudionici pozvani da meditiraju tekst Evangelja koji se toga dana čita u misnim čitanjima. Meditacije će trajati najmanje 30 minuta. I ove večeri slijede praktične meditacije. Drugi dio večeri prilika je da sudionici postavljaju pitanja. Zanimanje za meditaciju, njezino razumijevanje, ali i neke nejasnoće dolaze do izražaja kroz pitanja. Na koncu svaki sudionik dobiva 'duhovni jelovnik'. On se sastoji od kazalačkih evandeoskih odlomaka iz misnih čitanja kroz cijelu crkvenu godinu. Na nekim tačajevima kršćanske meditacije bilo je ponuđeno i besplatno džepno izdanje Novoga zavjeta svima koji nemaju dovoljno novca da ga kupe. Još jednom poticaj, poziv, ali i zadatak: od sutra će svaki dan meditirati nad riječju Božju, to jest evanđeoskim odlomkom iz čitanja mise toga dana. To je i cilj tečaja kršćanske meditacije: nakon iskustva meditacije tijekom tečaja samostalno meditirati nad riječju Božju.

Sudionici tečaja meditacije vrlo su raznoliki: od vrlo mladih osoba do starije dobi. Zanimanje za kršćansku meditaciju zamjetljivo je kod svih staleža. Na tečaj su došli i oni koji imaju iskustvo drugih vrsta meditacije, kao što su transcendentalna meditacija, joga, reiki i slično. U ovom kontekstu zanimljivo je događaj s tečaja meditacije koji je nakon Osijeka uslijedio u Opatiji. Za vrijeme treće večeri, tijekom postavljanja pitanja, jedna je gospođa ustala i rekla: "Ovdje nas je desetak iz svijeta reikija i transcendentalne meditacije. Da smo imali priliku upoznati ovo što smo večeras upoznali, nikada ne bismo počeli s transcendentalnom meditacijom." IP

Studentski katolički centar Palma

p. Luka Rađa, SJ

Pater Luka Rađa zauzeti je radnik na polju apostolata mlađeži. Odnedavno je i službeni duhovnik Zajednice kršćanskog života. Zamolili smo ga da nam opiše svoje i djelovanje drugih isusovaca koji se bave mlađima u isusovačkoj rezidenciji u Palmotićevoj.

UZagrebu sam, u Studentskom katoličkom centru Palma, uz baziliku Srca Isusova. Mjesto je to poznato kao vrelo i duhovni epicentar grada, tradicionalno okupljalište katoličke mlađeži koja ovdje pronađu nadahnucu u stvaranju životnih stavova. U tome ih svojom trezvenom duhovnošću i aktivnom kontemplativnošću prate i pomažu patri isusovci. Sjetimo se samo Mije Škvorca, Filipa Johlera, Ante Katalinića, Egona Sheibela, Josipa Ćurića, Josipa Weissgerbera, Vlade Horvata, Petra Sabolića, Božidara Nagya, Izidora Jendvaja, Stjepana Fridla. Naraštaji mlađih ljudi iz svih krajeva Hrvatske prošli su kroz Palmu, rodila su se mnoga prijateljstva i ljubavi.

Nedavno mi je na vjeronauku bio gost, prijatelj iz Kaštela, stari "Palmaš". U Palmi je upoznao svoju buduću suprugu s kojom za sad ima četvero djece. Jedan od sinova mu se zove Ivan-Pavao. Slika kao i nekad... dvorana prepuna studenata. Nije ih moglo biti više od tri stotine – jer više ih ne može stati u dvoranu. Vidjevši taj prizor, moj prijatelj reče: "Mislio sam: samo Hajduk vječno živi, ali vidim i Palma živi vječno!" Pričao im je kako je to bilo osamdesetih kad su nam nakon hodočašća u Rim oduzimali putovnica i kako smo zbog "Kriste, u tvoje ime" na javnom mjestu noćili u zatvoru izludujući čuvare cijelonoćnim kruničanjem. "Jer osamdesete su bile godine...", reagirali su pjesmom ovi novi Palmaši.

I sam sam tih godina bio u Palmi kao student. Znao bih u sitne sate buditi svoga vjeroučitelja da mi posudi pečat za "nešto", ustvari za ispričnicu na faksu. A soba u kojoj trenutno stanujem tih je godina bila kapelica u kojoj sam gonetao što li je volja Božja, na kom mi je mjestu pod ovim nebom biti? Ni sanjao nisam da će mi danas krevet biti

upravo ovdje gdje nekad tabernakul bio.

Ako otvorite web-stranicu Palme (www.ffdi.hr/palma), možete pročitati da je ponedjeljkom uvečer već tradicionalni vjeronaučni susret za studente i mlade radnike. Utorkom smo prošli semestar imali tečaj ignacijanske duhovnosti, ovaj semestar p. Mijo Nikić vodi tečaj kršćanske meditacije, a za sljedeći najavljujemo p. Slavka Pavina koji će voditi duhovne vježbe u svakodnevnom životu. Srijedom vodim molitvenu zajednicu. Četvrtkom klanjanje u bazilici. Petkom je susret najnovije skupine Zajednice kršćanskog života, a subotom se okuplja molitvena zajednica koju vodi p. Vinko Maslać.

To su tek aktivnosti vezane uz studentsku zajednicu, ali dakako, na Palminim "granama se gnijezde" (usp. Lk 13, 19) i mnoge druge zajednice: župa sa svojim širokim spektrom rada, zatim karitativna udruga Kap dobrote sa svojim slavovima dobrote, pjevački zborovi. Palma je i mjesto gdje se sastaje više katoličkih udruga, duhovno je savjetovalište, ispjovedaonica...

Budući da je odavno očito da rad s mlađima u Palmi nadilazi područje župe, a i grada te da je očit utjecaj koji ona ima na formiranje onih koji će sutra biti kreatori duhovnoga profila svojih sredina u koje se nakon studija vrate, ovih dana formiramo i pravno-formalnu udrugu SKAC Palma (Studentski katolički centar Palma) koja ima za cilj organizirano ospozobljavati mlađe za voditelje molitvenih zajednica i duhovnih seminara, uključivanje mlađih u razne duhovne zajednice (poput Zajednice kršćanskog života) i objedinjavanje svih aktivnosti vezanih uz mlađe koji se ovdje okupljaju. Kako je i prostor odavno postao pretijesan, upravo ovih dana je dogovoreno proširenje studentske dvora-

ne te izgradnja kluba (zamišljen kao "Cyber Catholic Caffee"). Ruku za taj projekt ponudio je stari Palmaš iz osamdesetih, a ne sumnjam da će se svojom materijalnom pomoću uključiti i drugi kojima je Palma obilježila život svjetlim tragom.

Palma je Palma, za nju se zna. Brucoši, kad stignu na studij u Zagreb, još ne znaju gdje im je menza, a već se zanimaju gdje je ona. **IP**

DUHOVNOST

Ignacijeva "molitva kao obično"

p. Željko Paša, SJ

Jednom je magister [odgojitelj isusovačkih novaka, nap. ur.] u isusovačkom novicijatu, poučavajući svoje novake, savjetovao: "Jednoga dana mnogi će vas radoznalo pitati o Ignacijevoj knjižici 'Duhovnih vježbi', moleći vas da im je posudite na čitanje. Nikada im ne dajte tu knjižicu jer će im to biti najdosadnija knjiga koju su ikada čitali!" Imao je pravo. Svi oni koji traže ljepotu raspjevane duše sv. Franje, lepršavost sv. Terezije Avilske ili dubine pjesničkih metafora sv. Ivana od Križa, u dodiru s knjižicom "Duhovnih vježbi" sv. Ignacije bit će razočarani. Ta knjižica, za koju mnogi kažu da je izgradila više svetaca nego što u njoj ima slova, pisana je suzdržano. Nema izljeva osjećaja osim iznimno, i to opet prilično odmjereno. Ništa od onoga što je u njoj napisano nije napisano slučajno ili radi ljepšega izražavanja. Svaka je riječ pozorno stavljena na svoje mjesto.

Zbog odmjerena i uravnotežena stila izražavanja, onome koji čita i obavlja duhovne vježbe vrlo lako promaknu razne pjedinosti. Vrlo se brzo zaborave ili preskoče jer ih potisnu jače naglašene upute. Tek nakon duljega, čak i dugogodišnjeg prakticiranja ignacijanskoga načina meditiranja i obavljanja duhovnih vježbi, čovjek sve više uviđa važnost onih naizgled usputnih kratkih pojašnjenja i napomena. Takav je slučaj s pripravnom molitvom koja prethodi meditaciji. Ignacije ju samo jednom

spominje u cijelosti. Ona glasi: "Pripravna je molitva u tom da molim milost u Boga, našega Gospodina, da sve moje nakane, čini i djela budu upravljena čisto i potpuno na službu i proslavu njegova Božanskog Veličanstva" ("Duhovne vježbe" [DV], br. 46). Nakon toga odnosi se na nju riječima: "pripravna molitva kao obično" (usp. DV, br. 55; 65; 91; 101; 110; 136; 149; 190; 200; 218).

Na prvi pogled, Ignacije tu molitvu spominje gotovo usput: jednostavno dadne kratku napomenu: "molitva kao obično" i nastavi s razradom meditacije. Čovjek pada u napast prijeći preko te napomene kao preko usputne formalnosti. No, ona je zapravo glavni smisao, možemo reći, cilj same meditacije i cijelih duhovnih vježba kao takvih.

Prema sv. Ignaciju, čistoća ili ispravnost nakane je od prvotne važnosti za osobu koja uistinu želi upoznati volju Božju. Čistoću nakane najviše ugrožavaju neuredne sklonosti, zato je glavni cilj duhovnih vježbi: "da čovjek samoga sebe pobijedi i svoj život uredi ne dajući se voditi ni od kakva nagnuća koje bi bilo neuredno" (DV, br. 21). Postavlja se pitanje: kako ostvariti tako uvišeno postavljen cilj? Ispitivanje savjesti i meditacije, kako ih predlaže Ignacije, čovjeka dovode do željena učinka: uredenje unutarnjih nagnuća ili čistoća srca. U tom kontekstu Ignacijeva pripravna "molitva kao obično" zauzima značajno

mjesto. Ona je za Ignacija, prije svega, milost koju čovjek treba izmoliti "u Boga, našega Gospodina" (DV, br. 46). To nije savršenstvo koje bi čovjek mogao postići svojim silama, nego proces oslobođanja duše nutarnje i vanjske navezanosti na grijehe i zle navike. Tako se duša osposobljava za osoban rast u Isusu Kristu.

Odmah na početku "Duhovnih vježbi" Ignacije kaže da se duhovnim vježbama naziva "svaki način da se duša pripravi i skloni da odstranimo sve neuredne sklonosti te da, pošto smo ih odstranili, tražimo i nademo Božju volju, uredivši svoj život za spasenje duše" (DV, br. 1).

Ono što Ignacije naziva "neuredna sklonost" jest zapravo požuda ili pohlepa koja sama nije grijeh, nego iz (istočnoga) grijeha proizlazi i vodi prema osobnom grijehu. Ona kao posljedica istočnoga grijeha ostaje u osobi i nakon krštenja. Čovjek nije moralno odgovoran za postojanje te požude u sebi, ali je odgovoran za djelatno prisjatanje uz njezina nagnuća. Prema crkvenom nauku, požuda je ostala u nama da se protiv nje borimo.

U "Duhovnim vježbama" sv. Ignacije daje napomenu za dušu koja neuredno teži i nagnije za nečim (vlast, čast, osobni probitak) da je "veoma korisno ako se svim silama nastoji prikloniti je na protivnu stranu od onoga čemu je neuredno sklona" (DV, br. 16; 157).

Spomenute neuredne sklonosti duše ili požude duboko su ukorijenjene u ljudsku psihu, u karakter osobе, tako da je borba protiv njih zahtjevna i dugotrajna.

Jezgra ignacijske molitve jest čisto ili slobodno srce koje otkriva i ljubi Boga u svim stvarima. Duhovne vježbe jesu dinamički proces u kojem se osoba uz pomoć i milost Božju te svoje veliko zalaganje oslobođava prevage neurednih sklonosti kod donošenja odluka i izvršenja svojih čina; ona gradi čiste ili ispravne nakane i baštinicom je slobodna srca. U tom procesu čišćenja duše od posebne je važnosti suočavanje sa svojim neurednim sklonostima, sa suptilnim i skrivenim motivacijama koje pod izlikom dobrog vodstva odvode dušu od Boga.

Ono po čemu se duhovne vježbe i ignacijski način meditacije razlikuju od svih ostalih pobožnosti i molitava jest upravo radikalni zahtjev da se osoba odlučno suoči sa samom sobom. Čovjek, naime, često sama sebe zavarava te pod izlikom da postupa dobro i radi općega dobra skriva nastojanja na vlastite probitke. Sklonost da zavaravamo sami sebe vrlo je teško otkriti i još teže pobijediti. Osnovni razlog za to leži u činjenici da su neuredne sklonosti ukorijenjene u afektivnim sferama duše i često izmiču čovjekovu svjesnom nadzoru jer svoje korijene imaju u podsjetnom ili nesjetnom svijetu duše.

Da oslobodi dušu od neurednih sklonosti i sposobi je za djelovanje u čistoj nakanji, Ignacije predlaže duhovne vježbe kao najbolje sredstvo da se taj cilj postigne. Ignacije je veoma ozbiljno mislio i naučavao da se sve neuredne sklonosti duše zainsta mogu pobijediti i iskorijeniti. Već u prvoj napomeni za duhovne vježbe kaže da su to vježbe kojima se duša treba skloniti "da odstranimo sve neuredne sklonosti, te da, pošto smo ih odstranili, tražimo i nademo volju Božju" (DV, br. 1). Prema tome, Ignacije je čvrsto vjerovao da se čovjek može promijeniti. Dakako, uz "milost i pomoć neizmernog Božjeg veličanstva" (usp. DV, br. 98).

Ako su, prema Ignaciju, duhovne vježbe sposobne po milosti Božjoj promijeniti čovjeka, osloboditi njegovo srce i učiniti ga sposobnim da u svemu vidi i ljubi Boga, zašto se to onda nama ne dogada? Obavljamo li mi duhovne vježbe onako kao što ih je Ignacije zamislio i preporučio?

Možda je glavni problem u tome što je vrlo mali broj osoba koje ulaze velikodušno u duhovne vježbe i ostaju do kraja vjerne svim onim sitnim i, na prvi pogled, ne tako važnim detaljima na koje Ignacije stavљa naglasak. Naime, osoba koja dragovoljno i svjesno prihvati strogu šutnju kroz mjesec dana [toliko traju tzv. velike duhovne vježbe, nap. ur.], koja se istinski otvoriti Bogu i dopusti mu da je on mijenja, zasigurno će doživjeti promjenu u svojoj duši. Kad se osoba nađe u takvoj samoci, odnosno kad prestane ono spontano zadovoljavajuće naših

svjesnih i podsvjesnih potreba koje se protive evandeoskim idealima, osoba nužno upada u krizu. Osjeća svoju nemoć i poželi što prije pobjeći iz takve bolne situacije. Nažalost, mnogi u tom kritičnom i, možda, najvažnijem času duhovnih vježbi i duhovnoga rasta, nemaju hrabrosti suočiti se sa samim sobom. Istina, treba priznati da nije lako ustrajati u toj samoći jer tada progovara nutarnji svijet prisila u nama, tada podsvjesne potrebe postaju tako glasne, zahtjevne i nemilosrdne da se njihov protest osjeti i odrazi i u nekim psihosomatskim reakcijama, kao npr. osoba ne može spavati, ima povиšen krvni tlak, glavobolju i pojačane bolove od kojih inače redovito pati. Spomenute smetnje mogu nastati kao posljedica nezadovoljavanja neuredne afektivne navezanosti na stvari ili osobe koja tako protestira što joj je npr. nametnut neželjeni post. Čini se da se tada mnogi egzercitanti, a ponekad i duhovni vode uplaše i ublaže proces koji je tek počeo i koji je trebao dovesti osobu do susreta sa svojim podsvjesnim, skrivenim željama, potrebama, strahovima i sklonostima. Prekida se dakle proces upravo

onda kad je osoba trebala jedno vrijeme izdržati u društvu prisila svoga nutarnjeg svijeta i iluzija, kad je nastupilo najizvrsnije vrijeme da ih sebi posvijesti, da osjeti svoju nemoć i da u toj muci iz dna duše zavapi sime "Spasitelju i Gospodinu" (usp. DV, br. 5; 53; 60) kao onome jedinom koji je može sada spasiti. Nije lako podnijeti istinu o sebi jer nas ona, prije nego što nas osloboди, učini jadnjima – zato od nje i bježimo.

Na pitanje je li zaista moguće iskorijeniti svoje neuredne sklonosti i postići slobodu srca koje će u svemu vidjeti i ljubiti Boga tražeći "čisto i potpuno proslavlju njegova Božanskog Veličanstva" (DV, br. 46), Ignacije nam odgovara da jest ukoliko osoba to uistinu želi i ukoliko je spremna za to podnijeti žrtvu koja se traži: "neka svatko ima na pameti da će u svim duhovnim stvarima toliko napredovati koliko se bude odrekao ljubavi prema samome sebi, svoje vlastite volje i koristi" (DV, br. 189). Drugim riječima, duhovni napredak jest razmijeran spremnosti umiranja samom sebi. To je put kojim se raste u nutarnjoj slobodi i čistoći srca. **IP**

P. Jure Bosančić, SJ o apostolatu braka i obitelji

Razgovor vodio Vedran Šmitran, SJ

Pater Jure Bosančić rektor je Kolegija na fratorcu u Zagrebu; njegova prva briga jesu povjereni mu daci i studenti. To ipak nije njegov jedini zadatak. Pater Bosančić angažiran je – i to već godinama – u apostolatu braka i obitelji. Evo našega razgovora!

Započinjući ovaj razgovor, spontano bih Vas oslovio sa štovani oče Rektore... Ipak, za najveći broj naših vjernika koji su Vas susreli, častan rektorski naslov zacijelo ne bi došao u prvi plan – oni Vas, naime, pamte i susreću kao čovjeka i svećenika koji ih je dobro pripravio za kršćanski brak, organizirao i vodio mnoge od Obiteljskih ljetnih škola; možda i kao onoga koji je spasio njihovu bračnu zajednicu... No, krenimo redom! Kako ste započeli s ovim neobično važnim apostolatom?

Kad je teško obolio p. Stanko Weissgerber (1973.), voditelj zagrebačke skupine bračnih parova, zauzetih u već razvijenom obiteljskom apostolatu, p. Galauner, tadašnji provincijal, odredio je mene, tada prefekta na Fratrovcu, da ja zamjenjujem p. Stanka u preuzetim obvezama (s bračnim parovima voditi duhovne obnove za roditelje i za mlade). Nakon patrove skore smrti (12. siječnja 1974.), preuzeo sam vodstvo toga rada i ujedno sam bio imenovan i tajnikom Odjela (sada Centra) za obitelj našega FTI-a. Predstojnik Odjela je bio p. Josip Weissgerber. Suslјedno tome, bio sam premješten u Palmotićevu.

Prva moja priprava za ovu vrstu apostolata bila je uz bračne parove iz skupina koju je pripremao p. Jović, a nastavio p. Stanko. Slušajući njih što i kako govore na susretima s roditeljima i mladima, učio sam i polako se privikao na ovaj apostolat. Četiri godine kasnije započeo sam studij pedagogije s obiteljskom smjerom u Rimu na Salesianumu (Universit  Pontificia Salesiana) i time zaokružio pripravu za rad za bračne parove i obitelji. To sam kasnije

produbljivao u pripremanju predavanja za Obiteljske ljetne škole i sudjelujući na simpozijima i kongresima s tematikom braka i obitelji.

Spomenuli ste Obiteljske ljetne škole. Vjerujem kako mnogi čitatelji tek naslućuju ono što se krije iza tih riječi... (kada je počelo, otkuda, kako...?).

Prva Obiteljska ljetna škola održana je godine 1972. Koncem kolovoza. Od tada do danas održano je trideset takvih škola ili, kako ih ponekad volimo zvati, seminara za roditelje. Škola je zamišljena najprije za one upisnike Odjela za obitelj pri FTI-u koji nisu mogli u jednoj akademskoj godini slušati večernja predavanja koja su se održavala dvaput tjedno. Vrlo brzo Škola je dobila novu fizionomiju jer nije bilo moguće ostati kod prvotne zamisli. U tom petodnevnom seminaru obradivane su teme iz obiteljske i bračne problematike, odgoja djece i mlađih, bračne duhovnosti... U novije vrijeme uveli smo uz rad u skupinama i "radionice" (aktivno učenje). Osim slavljenja euharistije, imaju sudionici i priliku za meditiranje. Škola se održava obično od srijede do nedjelje u posljednjem tjednu mjeseca kolovoza. Zahvaljujući velikodušnoj pomoći subraće profesora s FTI-a i našega Filozofskog fakulteta, kao i naših vanjskih suradnika, uvijek sam mogao naći potrebne predavače iako ljetni mjeseci nisu pogodni za profesore dok je to roditeljima najprikladnije vrijeme za ovakve susret.

Glavna predavanja mnogih Obiteljskih ljetnih škola tiskana su u "Obnovljenom životu" (posljednji broj jednoga godišta).

Sudionika na Školi bude oko 120 odraslih i devedesetak veće i manje djece za koje se brinu časne sestre i drugi animatori. Sve dosadašnje Obiteljske ljetne škole održane su na Fratrovcu. Fratrovačka zajednica je strpljivo podnosila i s ljubavlju pratila taj vrlo dinamičan rad. Časne sestre Družbe Srca Isusova koje rade u kuhinji, crkvi i Domu nisu žalile truda da sve dobro prođe. Većina roditelja dolazi zbog sebe i svoje djece, a jedan manji broj dolazi iz raznih Obiteljskih centara na svoje permanentno obrazovanje. Prije je bilo prisutno više pastoralnoga klera, kao i sestara katehistica, a sada ih je manje. Vjerovatno zbog Katehetskih ljetnih škola ili seminara koji se održavaju ljeti.

Naše sjemenište i Dom duhovnih vježbi s okolišem čine krasan ambijent za odmor duše i tijela, kako su znali govoriti sudionici ovoga jedinog i jedinstvenog (po broju dana i po tematici i načinu rada) susreta roditelja.

Ne treba posebno govoriti o tome kako su danas brak i obitelj u krizi. Što se više budemo približavali zapadnim standardima, opasnosti će vjerovatno biti sve veće. Iako loše izvanske okolnosti nisu ono najvažnije, one nedvojbeno otežavaju poteškoće koje se već i same po sebi javljaju. Cjelovito gledajući, gdje pronalazite najgorljivije probleme, ali i najbolje lijkove?

Na ovakvo pametno pitanje neću moći odgovoriti ukratko. Među najgorljivije probleme braka i obitelji stavio bih na prvo mjesto sekularizaciju koja je odavno zahvatila naše kršćanske obitelji. Mnogi se izjašnjavaju katolicima i vjernicima, ali u isto vrijeme u nedavnim anketama izjavljuju stajališta koja su daleko od vjere i morala. Pogotovo to vrijedi za mladu generaciju. Vjera življena više tradicionalno, a ne kao vlastiti izbor, potvrđivan iskustvom vjere, nije mogla zaštititi mnoge bračne parove i obitelji od naleta tumačenja svijeta bez Boga i Božjega zakona. Takvi parovi su se lako pokolebali u temljnim vrednotama braka i obitelji. Nerazrješivost, vjernost, plodnost, sakramentalnost braka bili su uzdrmani. Praktični materijalizam u doba komunističkog jednoumlja i pritisci na vjernike i

Crkvu još su više ugrožavali svetinje braka. Danas, kad je otpao onaj nekadašnji politički pritisak, navukla se nesigurnost zbog niskog standarda, nezaposlenosti, niskih i nesigurnih plaća. U isto vrijeme prohtjevi djece i mladih postaju sve veći, izvanobiteljski čimbenici odgoja sve jači pa se većina roditelja pravo ne snalazi ni u ulozi prvih odgojitelja.

Crkva je svjesna problema i poteškoća u kojima žive kršćanski supružnici i roditelji. U drugoj polovici prošloga stoljeća izšlo je toliko dokumenata, pobudnica, smjernica za rad za brakove i obitelji kao nikada prije. Sinoda biskupa 1980. bila je sva posvećena tim problemima. Pobudnica Sv. Oca "Familiaris consortio" (Obiteljska zajednica), koja je izšla godinu dana nakon Sinode, daje toliko motiva, smjernica i naznaka za djelovanje Crkve za dobro braka i obitelji. I nakon pobudnice u mnogim je prilikama (Godina obitelji...) crkveno učiteljstvo slalo smjernice i upute za suvremeni rad za tu, kako kaže Drugi vatikanski sabor, "kućnu crkvu". I u našoj crkvi u Domovini naši su pastiri uz pomoć Vijeća za obitelj, kao i drugih ustanova i bogoslovija, pokrenuli dosta dobrih inicijativa. Zapažen je rad naših patara na tom području od samih početaka i do danas. Za koji mjesec izlazi nakon dugoga rada i iščekivanja te upornog zauzimanja mons. Valtera Župana, predsjednika Vijeća HBK za obitelj, Direktorij obiteljskoga pastorala. Nadamo se da će ovaj dokument HBK biti onaj velik poticaj i najskeptičnijima i najbojažljivijima

**Pater Jure Bosančić za vrijeme vodenja
Obiteljske ljetne škole**

među pastoralnim djelatnicima da se uključe u obiteljski pastoral.

Mnoge dobre i izvrsne inicijative u našim biskupijama dale bi veće plodove da je bilo dovoljno u tom radu sustavnosti, strukturiranosti, a među djelatnicima prave bratske povezanosti i potpomaganja. Osim toga, kad se ovaj apostolat ukorijeni, da tako kažemo, u osnovnu zajednicu Crkve, u župu, onda možemo očekivati prave plodove. I sami slutite da ovo djelo Crkve ne može biti pravo ako nisu uključeni kršćanski bračni parovi i kao stručnjaci i kao svjedoci. Obitelj je i objekt i subjekt obiteljskoga pastoralata. Osim našega Obiteljskog centra, s Obiteljskom ljetnom školom, tečajevima priprave na kršćansku ženidbu te tribina i savjetovanja, najznačajniji je naš udio u pastoralu braka preko Bračnih vikenda u kojima su uključeni patri Sremić, Trstenjak, Kušan, Pavin, Tambolaš.

Teško je oteti se dojmu kako je strah jedan od najjačih gospodara – osobito onda kada treba donositi odluke, pa tako i onu za stupanje u brak. Kakvo iskustvo nosite s brojnim zaručničkim tečajevima?

Pitate za moja iskustva iz tečajeva priprave na kršćansku ženidbu. Sudjelovao sam u mnogima i kao voditelj i kao suradnik. Trenutno oko polovice vjenčanih u crkvi obave ovu prpravu. U svim našim biskupijama održavaju se tečajevi na više mjestu. Moram odmah reći da ovakvi naši tečajevi dobro dodu onim zaručnicima koji su do tada bili u kontaktu s Crkvom. Njima dolazi tečaj kao zaokruženje onoga što su oni prije upoznali. Međutim, većina sudionika, iako imaju gotovo sve sakramente, nisu bili u kontaktu s Crkvom. Njima tečaj od šest ili manje susreta po dva sata ne može nadoknaditi što su propustili, a suslijedno tome ni pružiti pravu pripravu na kršćansku ženidbu. Njima bi bio potreban jedan duži put priprave, nešto poput katekumenata. Pobudnica Sv. Oca "Obiteljska zajednica" govori o daljnjoj, bližoj i neposrednoj pripravi na brak. Naši tečajevi uglavnom spadaju u ovu kategoriju bližih priprava. Gdje manjka daljnja priprava, ova bliža to ne može lako nadoknadi. Osim toga, mi još

uvijek nismo dovoljno svjesni koja je vjernička razina zaručnika. Slutimo da su u svojim razmišljanjima prilično daleko od vjerničkoga pa nam stoga nije lako govoriti kad dosta toga oni ne prihvataju. Najveći nam je problem: imaju li bračni kandidati dovoljno vjerničkoga opredjeljenja da njihova ženidba bude sakrament, taj od Krista željeni znak njegove ljubavi i saveznštva s Crkvom. Onaj tko vodi tečaj, nije pozvan da to prosuđuje. Ta teška obveza ostaje svećeniku u župi.

Radujem se s mnogim pastoralnim klerom da tečajevi postoje, da velik dio mlađih prolazi tu pripravu i ujedno nosim i ja s njima ova teška pitanja koja nas potiču da češće vrednujemo ono što i kako radimo.

Vi ste baštinik karizme koju nam je Duh Sveti povjerio preko Ignacija iz Loyole. Kako u svoj rad unosite našu ignacijansku specifičnost?

Mislim da sam Vam odgovorio na pitanje sa zadnjom rečenicom. Ignacijski magis u sveemu potiče na razmišljanje i traženje odgovora odgovora je li ono što radimo i način na koji to činimo doista ono što je sada potrebno. Evaluacija rada ili vrednovanje jest dio naše karizme. Ujedno se trudim da u obiteljskom pastoralu roditeljima i mlađima pokazujem gdje im je pravi temelj njihova poslanja i njihove ljudske sreće. U Bogu. U osobnom i stalnom kontaktu s onim koji nam je u Kristu objavio svoju Blizinu. Tko god doživljuje tu Božju blizinu, ima volje i snage da živi ljubav u braku i obitelji kakvu nam je Krist Gospodin očitovao i objavio.

Na kraju, recite ono što sam zaboravio pitati, a Vama je na srcu!

Na srcu mi je ovo: nasljednik i manje obvezu koje su teško spojive s obiteljskim pastoralom. Volio bih da netko od mlađe subraće ima volje za ovakvim apostolatom. U posljednje vrijeme mi je sve više na pamet ono što Sv. Otac piše: "...Svaki oblik organskog pastoralata, nalazio se na bilo kojoj razini, nikada ne može zaobići pastoral obitelji." ("Obiteljska zajednica", br. 70). IP

Druga obljetnica Internet časopisa "Duhovno vrelo"

Priredio: Darko Perković, SJ

Isusovci pokušavaju svojim djelovanjem odgovoriti na potrebe današnjega čovjeka koji živi u svijetu sredstava moderne komunikacije. Pater Željko Rakošec dobro je primijetio da će jedan broj ljudi vjerska i duhovna poruka dosegnuti jedino korištenjem takvih sredstava te je pokrenuo Internet časopis "Duhovno vrelo". Do sada je izišlo dvadeset brojeva ovoga časopisa duhovnog sadržaja, a da je časopis naišao na dobar odziv čitatelja, razvidno je iz podatka da ga je u studenome ove godine posjetio 6441 čitatelj, što je gotovo dvostruko u odnosu na studeni prošle godine. Evo kratkoga prikaza ovoga modernog načina duhovnoga apostolata.

Prošle su dvije godine od 'izlaska' prvega broja "Duhovnog vrela", odašljana po prvi put u elektronski eter u listopadu 1999. Dvije godine izlaženja daju već neku mogućnost donošenja prosudbi o uspješnosti i čitanju ovakva lista i o specifičnim mogućnostima ovakva (elektronskog) medija. Časopis je sada dvomjesečnik s tridesetak rubrika: meditacije, rano-kršćanska baština, biblijski likovi, izreke i poslovice, duhovna glazba, duhovna lirika, svetac mjeseca, biblijski citati, izlog knjiga, iz tiska, ars sacra, duhovni velikani, radosna vijest, ljubav je..., svijet mlađih, new age, hodočasnički zapis, marijanska svetiš-

ta, apostolat molitve (prenose se nakane Apostolata molitve iz "Glasnika Srca Isusova i Marijina"), kalendar, kviz, nagradna igra, humor, obavijesti i oglasi, arhiv u kojem je moguće pronaći i pročitati sve ranije brojeve "Duhovnoga vrela". Osim isusovaca, u "Duhovnom vrelu" prilozima surađuju i mnogi redovnici, redovnice i laici. Čitateljstvo "Duhovnoga vrela" dolazi iz drugih krugova i drukčije je starosne dobi negoli čitateljstvo 'klasičnih' katoličkih tiskovnih medija. Novi suradnici, povremeni ili stalni, dobro su došli!

Postojanje "Duhovnoga vrela" nije prošlo nezapaženo u domaćem tisku. Vrlo pozitivno je došlo do njegove postojanosti i uspjeha.

Naslovica najnovijega broja internet časopisa "Duhovno vrelo"

Stoluje Gospodin - kralj dovjeka, Gospodin narod svog mira blagoslovio.

tivne kritike izišle su u "Slobodnoj Dalmaciji" i "Fokusu". U gotovo svim katoličkim tiskovinama objavljeno je pojavljivanje prvoga broja "Duhovnoga vrela".

U izboru "BUG-a", najtiražnjega hrvatskog računalnog magazina, objavljenom u siječnju prošle godine, "Duhovno vrelo" uvršteno je u WWW Top 50 HR – 50 najboljih hrvatskih Internet stranica.

Podatak da je većina posjetitelja stranice "Duhovnoga vrela" u mjesecu studenom 2000. godine bila iz Sjedinjenih Američkih Država govori da je ovakav tip časopisa za religijsku kulturu posebno tražen među Hrvatima u prekoceanskim zemljama, do kojih teško i sporo stiže naš tisak. Čitateljstvo je većinom mlade dobi i često ne prati redoviti katolički tisak.

Iz komentara i pitanja čitatelja daje se razaznati zanimanje za otvaranje nekih rubrika kojima bi se omogućilo izravno sticanje u kontakt s čitateljima te se odgovaralo na njihova pitanja moralnoga i vjerskog karaktera. Pastoralni djelatnici i katehisti se često izravno koriste prilozima koje časopis objavljuje. Nedostaje nam rubrika

o duhovnim zvanjima gdje bi se predstavio posvećeni život na način prilagoden Internetu: ne dugim traktatima, već sažeto, neposredno i optimistički.

Evo jednoga (nenamjerno) duhovitog čitateljskog komentara: "Mislim da bi trebali poslati po župama obavijesti o mogućnosti na pretplatu jer je list zanimljiv, a teško ga je naći među vjerskim tiskom (iz splitsko-makarske nadbiskupije)."

Kako je već bilo rečeno, glavni i odgovorni urednik časopisa je p. Željko Rakošec, na kojega pada najveći dio tereta organizacije i tehničkoga uredivanja te, naravno, i odgovornosti za projekt. Budući da je projekt zaživio te pokriva specifično, a sve dinamičnije područje elektronskih medija, uredništvo časopisa čini se da bi u projekt trebalo uključiti što veći broj suradnika pa bi najbolja čestitka za drugu obljetnicu časopisa bila poslati neki prilog na adresu glavnoga urednika ili na adresu duhovno-vrelo@duhovno-vrelo.com, ili barem kliknuti na www.duhovno-vrelo.com. IP

NAŠI

Naši novaci

Priredio: Zdeslav Šućur, SJ

Ove se godine u novicijatu Družbe Isusove našlo pet mlađića koji žele širiti Gospodinovu riječ i živjeti po uzoru na Isusa Krista. Kako je već običaj u "Ignacijsvu putu", svaki je od njih napisao nekoliko redaka o sebi. Neka vam oni, dragi čitatelji, budu poticaj na molitvu za njihovu ustrajnost u zvanju.

Alan Modrić

Zovem se Alan Modrić i rođen sam u Zagrebu 14. veljače 1975. godine. Završio sam

osnovnu školu i gimnaziju te apsolvirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu. S isusovcima sam se prvi put susreo u trećem razredu gimnazije kada mi je vjeroučitelj bio p. Stjepan Harjač, SJ. Na moj duhovni razvoj posebno je, uz svesrdnu Božju pomoć, utjecao p. Stjepan Fridl, SJ, koji mi je bio vjeroučitelj kao maturantu, a i kao student sam nastavio pohađati njegove vjeronaučne satove u Palmotićevoj ulici. Kao član studentske zajednice u Palmotićevoj došao sam u doticaj i s p. Lukom Rađom, SJ, voditeljem te zajednice.

Devet mjeseci sam radio na Radio Mariji, gdje sam se također mnogo duhovno izgradio uz predivne kolege. Konačnu odluku o prihvaćanju svećeničkoga poziva dobio sam za vrijeme Festivala mlađih u Medugorju, a krenuo sam u Družbu Isusovu jer su me privukli ljudi iz Družbe, koje sam nabrojio, kao i neki drugi poput p. Pavina i p. Lovrića kod kojih sam bio na preduskrsnim duhovnim vježbama. U novicijat sam stupio 18. listopada 2001. godine.

Neven Drozdek

Roden sam u Zagrebu 16. prosinca 1979. godine. Osnovnu i srednju strucnu spremu stekao sam u Zagrebu. Nakon srednje škole moj životni izbor bio je pravni fakultet. Kako sada uvidam, od malih nogu nosio sam ljubav prema duhovnom staležu u sebi i kada je to zrno prokljalo, Gospodin me se udostojao pozvati. Skupio sam hrabrost i donio radikalnu, pomalo neočekivanu, ali dobro promišljenu odluku –

odlučio sam postati redovnik isusovac. Kako sam pet posljednjih godina živio na Jordanovcu i imao mogućnost neposredno se upoznati s Družbom i njezinim poslanjem, sumnji u meni nije bilo mjesto. Sada se smjerno preporučujem u molitve naših čitatelja i zahvaljujem Bogu koji se je toliko ponio da je pozvao mene.

Viktor Qollaku

Roden sam 24. ožujka 1980. u Prizrenu. Osnovnu i srednju

školu završio sam u rodnom mjestu gdje sam i maturirao. Ministirao sam i čitao u našoj župnoj crkvi, a 1998. godine odlučio sam se za svećenički poziv. Biskup me poslao u Zagreb gdje sam bio smješten u isusovačkoj kući na Fratrovcu gdje sam proveo neko vrijeme učeći hrvatski jezik. Ovdje sam počeo upoznavati isusovački način života. S početkom studija filozofije odselio sam u Kolegij sv. Josipa na Jordanovcu, takoder u isusovačku kuću. Tu sam završio prvu

godinu filozofije. Osjećajući još jaču želju za duhovnim pozivom te kroz razgovor s p. Rubinićem i p. Vidovićem, odlučio sam stupiti u novicijat Družbe Isusove. U novicijat sam primljen 20. rujna 2001. Zahvaljujem svima onima koji su me hrabri i podupirali svojim molitvama. Zahvaljujem svojoj braći isusovačkim bogoslovima te se preporučujem i dalje u njihove molitve.

Stjepan Bluha

Roden sam 15. veljače 1976. u Neukirchenu, u Austriji. Kršten sam i krizman u Hrvatskoj, a prvu pričest primio sam u Austriji. Nakon završetka škole obavljao sam razna zanimanja. No, s vremenom sam osjetio

veliku želju za Gospodinom Isusom; htio sam mu se približiti, ali nisam znao kako. Bio sam svjestan da moram mijenjati način razmišljanja i života. Zaposlio sam se u Zagrebu i htio sam napredovati kako u poslu, tako i u duhovnosti. U tom razdoblju krenuo sam na vjeroučne susrete koje je vodio p. Luka Rada, SJ. U tim susretima osjetio sam da je to ono što mi je potrebno i za čime mi duša čezne. Htio sam služiti Bogu još više i predanje nego do tada, što je ukazivalo na to da možda imam zvanje za redovnika. Pater Rada omogućio mi je susret i razgovor s pokrajinskim poglavarom Družbe Isusove u Hrvatskoj, p. Ivanom

Macanom. Nakon nekoliko dana započeo sam aspiranturu [aspirantura je razdoblje prije primanja u novicijat, a prolaze ga oni kandidati koje Družba želi bolje upoznati, nap. ur.], a u novicijat sam stupio 10 mjeseci kasnije, 20. rujna 2001. godine. Zahvaljujem Bogu i Gospodinu našem Isusu Kristu, Blaženoj Djevici Mariji, svima svetima, patru pokrajinskom poglavaru, p. Luki Radi, patrima i subrači, Zajednici kršćanskoga života na popori i molitvama. Takoder sam zahvalan mojim roditeljima, bratu, rođacima i prijateljima za njihovo ohrabrenje i potporu te se svima i dalje preporučam u molitve.

Marko Piplica

Zovem se Marko Piplica, rođen sam u Splitu 11. rujna 1971. godine. Odrastao sam u župi Presvetoga Srca Isusovog na Visokoj u Splitu. Tu sam završio osnovno obrazovanje i srednju medicinsku školu. Prije pet godina doselio sam u Sesvete, Zagreb, gdje sam radio u svojoj struci. Dolaskom

u Zagreb osjetio sam promjenu u svom životu. Počeo sam se pitati tko sam, zašto živim, odakle dolazim, kamo idem. Shvatio sam da Bog ravna životom svakoga čovjeka, pa tako i mojim. Zainteresiralo me je pitanje: tko je Bog, pa sam počeo sve više čitati knjige o njemu, a uz to i revnije živjeti svoj život u duhu kršćanstva. Nakon nekog vremena, Božjom providnošću, susrećem preko svojih prijatelja p. Dragutina Kurpeza, SJ, s kojim sam kasnije često razgovarao o isusovačkom redu i o ignacijskoj duhovnosti. Pomalo sam uviđao da sve više želim služiti Bogu i približiti mu se te sam početkom ove godine počeo razmišljati o svećeničkom pozivu. Početkom rujna otišao sam na razgovor s

pokrajinskim poglavarom Hrvatske provincije Družbe Isusove p. Ivanom Macanom. Malo vremena nakon toga počeo sam s jednomjesečnom aspiranturom u isusovačkoj rezidenciji u Palmotićevoj ulici. Dana 18. listopada 2001. godine stupam u novicijat Družbe Isusove na Fratrovcu i zajedno sa subraćom novacima spremam se za velike duhovne vježbe koje ćemo obaviti početkom iduće godine. Zahvalan sam Gospodinu što me pozvao u Družbu da bih mu služio i širio njegovo kraljevstvo na zemlji. Sa svojom subraćom združen sam u molitvi da nam Gospodin dadne snage i hrabrosti da svaki od nas ustraje u svom svetom pozivu. **IP**

VIJESTI

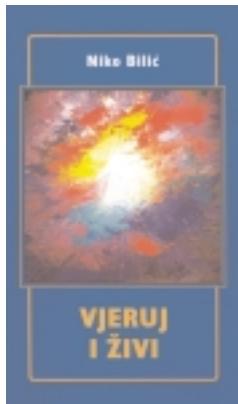
- Na blagdan Sv. Petra i Pavla, 29. lipnja, nadbiskup zagrebački mons. Josip Bozanić podijelio je red prezbiterata dvojici naše subraće: Jerku Banu i Antunu Voleniku! Pater Jerko Ban proslavio je mlađu misu 15. srpnja u Bedekovčini, a p. Antun Volenik u Belom Manastiru 22. srpnja. Prva apostolska polja naših mlađomisnika jesu rad u Isusovačkoj službi za izbjeglice, rezidenciji i župi u Sarajevu (p. Ban) te na našoj župi na Visokoj u Splitu (p. Volenik).
- Dana 8. rujna, na blagdan Male Gospe, svoje posljednje i svečane zavjete – kojima se konačno i potpuno ugradjuju u Družbino apostolsko tijelo – položili su na Jordanovcu p. Vinko Maslać, vojni kapelan, p. Luka Rađa, kateheta studenata, p. Ivan Šestak, profesor na

Priredio: Vedran Šmitran, SJ

Filozofskom fakultetu Družbe Isusove, i br. Mladen Šimon, koji nosi dio brige za stare i nemoće u isusovačkoj zajednici u Palmotićevu.

- Na blagdan Sv. Mateja, 21. rujna, jedno-stavne doživotne zavjete položili su u kapelici Srca Isusova na Fratrovcu u Zagrebu: Ivan Mandurić, Mikolaj Martinjak, Zdeslav Šućur, Sebastian Štjević i Ladislav Tadić. Ovogodišnji isusovački kandidati započeli su novicijat u Zagrebu, a tu će ostati sve dok se ne obnovi kuća novicijata u Splitu.
- U zagrebačkoj katedrali, 27. listopada, Željko Paša primio je red dakonata po rukama mons. Josipa Bozanića. **IP**

Niko Bilić
Vjeruj i živi

Biblioteka
RADOST I NADA
117 str.
FTI, Zagreb 2001.

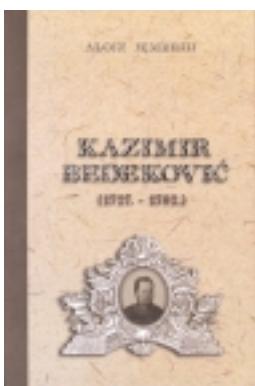
Uz naziv knjige autor veže još i pojmove "biblijska razmišljanja" te "propovijedi i molitve", čime odmah na početku knjige želi ponuditi čitatelju raznovrsniji sadržaj za duhovni život. Autor želi čitatelja povesti putem Duha, ohrabriti ga, razbudit njegovu vjeru i plam duhovnoga života te svojim iskustvom pomoći čitatelju da se otvorí

Duhu, svrati na izvor žive vode i uspješno se suoči sa zaprekama koje mu stoje na tom putu. Govori jednostavnim i razumljivim jezikom. Prvo razmišlja o Srcu maloga djete-teta Isusa, a zatim o Srcu Isusa na čije se grudi, tijekom posljednje večere, poput djeteta naslanja Ivan. Želi nas uvesti u Srce puno milosrda i ljubavi, koje kuca za ljudе. Između ta dva teksta ponudena su razmišljanja koja prate događaje iz Isusova života i njegova naučavanja, a ujedno i tijek crkvene godine. Posljednje razmišljanje nosi naziv "Amor Dei", "Božja ljubav", te snažno ističe bit svega Isusova djelovanja i navještanja: Bog je ljubav, ljubite jedni druge.

Uz pomoć liturgijskoga kazala na kraju knjižice čitatelj će brzo pronaći dane uz koje su pojedini tekstovi vezani. Kazalo biblijskih navoda sadrži odlomke iz Evandeljâ o kojima se u knjizi govori. Ova će knjižica pomoći čitatelju da osmisli i obogati svoj duhovni život.

Alojz Jembrih
Kazimir
Bedeković
(1727.-1782.)

Nakladnik
Varteks tiskara
657 str.
Beč – Ludbreg –
- Varaždin – Zagreb
2001.

Ovom knjigom autor želi povijesti vratiti dio duga još uvijek nedovoljna općeg poznавanja hrvatskoga latinista iz sjeverne Hrvatske XVIII. stoljeća, p. Kazimira Bedekovića, SJ. Pater Bedeković je imao udjela na europskom i hrvatskom kulturnom, obrazovnom i znanstvenom polju i to kao profesor u Trnavi, Đuru, Varaždinu i Zagrebu, predstavivši se kao teološki, filozofski, mariološki i teatrološki pisac-latinist europskoga značenja. Knjigu sačinjavaju tri glavna dijela. U prvom dijelu predloženi su zapisi u povijesti-ma hrvatskih književnosti i enciklopedijama

te biografskim leksikonima i drugim člancima u kojima je riječ o Kazimiru Bedekoviću, zatim su spomenuta razdoblja njegova školovanja, studija i profesorske djelatnosti, njegova filozofska i teološka djela, prilike u Hrvatskoj nakon ukinuća isusovačkoga reda, Hrvatski kolegij u Beču te Kazimir Bedeković kao njegov rektor. Drugi dio knjige predložuje uz ostalo i tri Bedekovićeve drame: "Joseph", "S. Bernardus", "S. Justinus".

Treći dio knjige sadrži pretiske Bedekovićevih triju drama, prijevode i pretiske prijevoda na hrvatskom jeziku nekih njegovih djela te pretiske njegovih latinskih djela i propovijedi. Knjiga obiluje ilustracijama i faksimilima kojima se želi dočarati vrijeme u kojem je živio i djelovao Kazimir Bedeković. Autor želi potaknuti istraživanje hrvatskoga latinizma XVIII. stoljeća u sjevernoj Hrvatskoj, dati na uvid cjelokupan opus isusovca Kazimira Bedekovića te mu tako osigurati trajno mjesto u povijesti hrvatske filozofije i teologije te u povijesti hrvatske i europske teatralologije.

NOVE KNJIGE

Ivan Fuček

***Naša nas savjest
pita***

Biblioteka
OBNOVLJENI ŽIVOT
339 str.
FTI, Zagreb, 2001.

Pater Ivan Fuček, SJ, dugo godina vodi s čitateljima "Glasnika Srca Isusova i Marijina" razgovor o čudorednim problemima našega vremena u obliku odgovora na pitanja koja mu pismima šalju čitatelji. Ovo je već druga knjiga koja obuhvaća spomenute odgovore objavljene u "Glasniku". Razvrstani su u

devet poglavlja prema sljedećim temama: pitanja iz morala općenito, iz obiteljskoga i bračnog morala, suvremena pitanja iz bioetike kao što su manipulacija genima, biotehnološki napredak, o osobnosti zametka itd., pitanja o seksualnosti, bolna pitanja o pobačaju, o ljudskim pravima nerodenih, o vječnom spasenju nerodenih, o vrijednosti života od začeća do naravne smrti, o problemu obrambenoga rata, o štrajku gladu, o problemima prenapučenosti i druge. Teme su obradene sažeto, jezgrovito i svestrano. Knjiga će nesumnjivo koristiti kako vjernicima laicima i katehetama, tako i svećenicima. Značajno je u ovom djelu što se jasno vidi da je Crkva i danas ona ustanova koja najviše brani i štiti ljudski život ugrožen od najnježnije dobi sve do starosti. Naša savjest u knjizi dobiva dobrog savjetnika i svjetlo na životnom putovanju.

Carlos G. Valles

Zivjeti zajedno

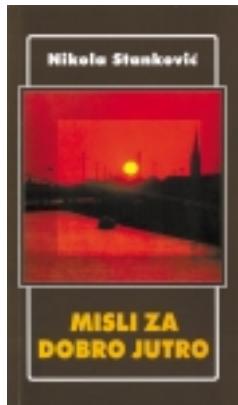
Biblioteka
RADOST I NADA
119 str.
FTI, Zagreb, 2001.

Isusovac Carlos G. Valles napisao je ovu knjižicu na temelju vlastita iskustva suživota u isusovačkoj zajednici. U uvodu piše sljedeće objašnjenje: "Doslovni tekst upravljen je isusovcima. Poruka, pak, svećenicima i redovničkim osobama bez iznimke."

On realno pokazuje isusovačku zajednicu te gotovo sve bitne trenutke njezina života potkrivepljene doživljenim primjerima te citatima subraće i raznih mudrih ljudi.

Autor na početku ističe razliku između sna i stvarnosti: oni se ne podudaraju te mogu odvesti krivim putem i zaprijetiti međuljudskom odnosu. Nastavlja govoriti o prijateljstvu i prisnosti među isusovcima koji su potrebni da bi se razvijali kao osobe. Progovara i o zavisti koja se pojavljuje iz raznih motiva te kako joj izmagnuti; o razlikama među mlađim i starijim generacijama koje su nužne i zdrave i mogu obogatiti obje generacije ako su spremne to shvatiti i prihvatiti; o poslu koji može ujedinjavati, oslobođati, ali i zarobiti; o dijalogu, glavnom sredstvu jedinstva, bez kojeg zajednica ne može opstojati; o potrebi osjećaja za druge koji je srce dijalogu, ključ sretne života u zajednici, povlašteno sredstvo osobnoga rasta i zadovoljstva; o upravnoj vlasti kao potrebi, ali i problemima vezanim uz nju; o prvoj zajednici apostola. Članovima redovničkih zajednica ova će knjiga pomoći da jedan drugima budu bogatstvo.

Nikola Stanković
***Misli za dobro
jutro***

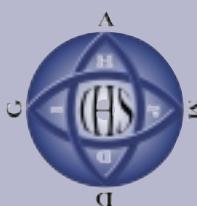

Biblioteka
RADOST I NADA
192 str.
FTI, Zagreb 2001.

Knjiga je sastavljena od kratkih tekstova izgovorenih unutar jutarnjih emisija "Duhovna misao" na Hrvatskom radiju te u emisiji "Riječ za tebe" Hrvatskoga katoličkog

radija. Tekstovi potiču čitatelja na razmišljanje o temama koje mu se nameću pri susretu razuma s vjerom, koje rastu iz pokušajâ da upoznamo sami sebe, iz potrebe i želje pomirenja sa samim sobom i drugima. Naći ćemo ih u sljedećim poglavljima: "Susret razuma i vjere", u kojem se želi potaknuti čitatelja da razmišljanjem i vjerovanjem dode do traženih odgovora; "Upoznaj sama sebe"; "Pomirenje" te "Pojedinac i zajednica", u kojima pisac potiče čitatelja da uđe u sva razdoblja svoga života, svijetle i tamne trenutke, da se oslobodi strahova i stekne unutarnju slobodu uvidjevši smislenost svake životne situacije; i posljednje poglavlje "Život i objava", u kojem se iznose svetački primjeri kao potvrda radosna kršćanskoga života.

Misli su u ovoj knjizi poticajni na život u slobodi i odgovornosti kako bismo živjeli zrelije i sretnije. IP

AMDG - Ad Maiorem Dei Goriam ("Na veću slavu Božiju"), geslo sv. Ignacija iz Loyole, osnivača Družbe Isusove, koje predstavlja sažetak isusovačke duhovnosti i njezina programa rada

HPDI - Hrvatska Pokrajina Družbe Isusove

IHS - Iesus Hominum Salvator ("Isus spasitelj ljudi"), monogram nastao od prva tri slova Isusova imena na grčkom jeziku ΙΗΣΟΥΣ, u srednjem vijeku proširen u latiniziranu obliku (IHS) te dobija smisao skraćenice navedene fraze; osobito su ga iz poštovanosti prema Isusovu imenu širili isusovci te je postao njihovim zaštitnim znakom

Krug - simbol Zemljine kugle te svih naroda i država

Pleter - stilizirani hrvatski pleter simbol je hrvatskoga naroda i njegove povijesti

Zvijezda - pleter ima oblik zvijezde s četiri kraka, što je simbol Marije, majke Isusove, koju kršćanska tradicija naziva "Zvijezdom jutarnjom", "Zvijezdom mora" i sl.

Sveukupno značenje simbola

Hrvatska pokrajina Družbe Isusove dio je cjelokupnoga isusovačkog reda utjelovljen u hrvatskom narodu. Hranjena idealom naslijedovanja Krista i nastavljanjem njegove misije vječnoga spasenja svih ljudi ona želi dati slavu Bogu u svem svojem djelovanju i postojanju, prije svega u hrvatskom narodu, a onda i u bilo kojem dijelu svijeta u koji Bog njezine članove po crkvenim poglavarima želi poslati. U tom svome nastojanju utječe se Mariji, Majci Isusovoj i Kraljici Družbe Isusove.

